

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 7 päivänä heinäkuuta 2022

541/2022

Ruokaviraston päätös

kalojen tarttuvan verta muodostavan kuolion (IHN) vuoksi annetun rajoitusvyöhykepäätöksen luetteloituja lajeja koskevan liitteen muuttamisesta

ASIAN VIREILLETULO

Ahvenanmaan maakunnan Föglön kunnassa sijaitsevan kalanviljelylaitoksen kaloissa todettiin Ruokaviraston laboratoriotutkimuksissa 27.5.2021 kalojen tarttuvan verta muodostavan kudoksen kuoliotauti (IHN). Kyseiseen kalanviljelylaitokseen kuuluu kaksi pitopaikkaa, jotka katsotaan samaksi epidemiologiseksi yksiköksi.

Ruokavirasto päätti 28.5.2021 perustaa eläintautilain 27 §:n mukaisen rajoitusvyöhykkeen näiden IHN-taudin tartuntapitopaikkojen ympärille. Rajoitusvyöhyke oli jaettu suojavyöhykkeeseen ja valvontavyöhykkeeseen.

Ruokavirasto muutti päätöstä 4.6.2021, 6.10.2021 ja vielä 29.10.2021 laajentamalla rajoitusvyöhykettä ja perustamalla kaksi uutta suojavyöhykettä ensimmäisen tartuntapitopaikan lähialueella todettujen uusien tartuntapitopaikkojen vuoksi.

Lisäksi 29.10.2021 annetulla päätöksellä Ruokavirasto perusti suojavyöhykkeen teurastamon ympärille, jossa oli tarkoitus teurastaa tartunnan saaneista pitopaikoista peräisin olevaa kalaa. Näin ollen 29.10.2021 annetussa päätöksessä mainittu rajoitusvyöhyke käsitti valvontavyöhykkeen, jonka sisällä oli neljä suojavyöhykettä.

Ruokavirasto lakkautti 14.1.2022 rajoitusvyöhykkeen suojavyöhykkeet.

Suojavyöhykkeillä noudatettaviksi määrätty toimenpiteet lakkasivat 14.1.2022. Suojavyöhykkeillä sijainneet alueet jäivät valvontavyöhykkeelle, jolla on noudatettava jäljempänä tässä päätöksessä lueteltuja toimenpiteitä.

KUULEMINEN

Tämä päätös on tehty ilman asianosaisten kuulemista hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 5 kohdan nojalla, koska kuuleminen on ilmeisen tarpeetonta huomioden, että päätöksen lajiluettelo saatetaan vastaamaan muuttunutta EU-lainsäädäntöä.

PÄÄTÖS JA PERUSTELUT

Päätös

Tässä päätöksessä kaloilla tarkoitetaan myös sukusoluja.

Päätöksen liite luetteloiduista lajeista muutetaan tämän päätöksen liitteen 2 mukaisesti.

Muutokset tulevat voimaan 5.7.2022. Alttiiden lajien luetteloon on lisätty taimen (*Salmo trutta*), jota kasvatetaan IHN-rajoitusvyöhykkeellä. Näin ollen siirtokielto koskee vyöhykkeellä kasvatuksessa olevista lajeista sekä kirjolohta että taimenta.

Päätös jää muilta osin sellaisenaan voimaan.

Rajoitusvyöhyke muodostuu edelleen yhdestä valvontavyöhykkeestä, jonka raja sijaitsee vähintään 10 kilometrin etäisyydellä kustakin tartuntapitopaikasta. Valvontavyöhykkeen ulkoraja vastaa aiemmin perustetun rajoitusvyöhykkeen rajaa.

Rajoitusvyöhykkeen tarkka sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen oheen liitetystä kartasta (Liite 1).

Eläintaudin leviämisen estämiseksi myös seuraavat toimenpiteet jäävät voimaan.

RAJOITUSVYÖHYKETTÄ KOSKEVAT TOIMENPITEET

Rajoitusvyöhykkeellä noudatettavat siirtokiellot

Kyseisen taudin osalta luetteloiuihin lajeihin (ks. liite 2) kuuluvien kalojen siirtäminen perkaamattomana pois pitopaikoista on kielletty, paitsi samalla rajoitusvyöhykkeellä sijaitseviin perkaamoihin.

Rehun ja desinfiomattomien välineiden siirtäminen pois rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevista pitopaikoista on kielletty.

Vyöhykkeellä sijaitsevien pitopaikkojen vesiviljelyeläimistä saadut sivutuotteet on hävitettävä tavalla, josta ei aiheudu taudin leviämisen vaaraa. Taudin vaaraa ei katsota aiheutuvan sivutuotteista, jotka on esimerkiksi käsitelty hapolla siten, että aineksen pH on kauttaaltaan alle 4 tai kuumennettu kauttaaltaan 70 asteen lämpötilaan 60 minuutin ajaksi.

Rajoitusvyöhykkeellä toteutettavat toimenpiteet tartunnan leviämisen estämiseksi

Vyöhykkeellä sijaitsevista vesiviljelyeläinten pitopaikoissa vastuussa olevien toimijoiden on seurattava vesiviljelyeläinten terveydentilaa ja kuolleisuutta ja eläintautilain 19 § mukaisesti ilmoitettava luetteloidun eläintaudin epäilystä eläinterveysviranomaiselle.

Tartunnan saaneissa pitopaikoissa ja muissa rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevista pitopaikoissa olevat tartunnan saaneet kalat ja kalat, joihin kohdistuu tautiepäily, tulee pyrkiä eristämään muista luonnonvaraisista sekä viljeltyistä kaloista, jos se on teknisesti mahdollista.

Vesiviljelyeläinten pitopaikoissa käyvien henkilöiden on huolehdittava suojavaatteiden käytöstä sekä varusteidensa asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta.

Kuljetusvälineiden desinfiointi

Kaikki kuljetusvälineet, joita on käytetty vesiviljelyeläinten tai niistä saatavien sivutuotteiden kuljetukseen rajoitusvyöhykkeellä on pestävä ja desinfioitava lastin purkamisen jälkeen, ennen kuin kuljetusvälinettä käytetään uudelleen. Poikkeuksena vyöhykkeen sisällä sijaitsevien pitopaikkojen (ml. perkaamot) kahdenväliset, peräkkäiset kuljetukset saa tehdä ilman kuljetusvälineen pesua ja desinfointia kuljetusten välillä.

Rajoitusvyöhykkeellä noudatettavista kielloista ja toimenpiteistä poikkeaminen

Ahvenanmaan maakunnan hallitus voi yksittäistapauksessa myöntää vyöhykkeellä noudatettavista kielloista ja toimenpiteistä poikkeuksia eläintautilain 29 §:n mukaisesti.

Perustelut

Kalatauti kalojen tarttuvan verta muodostavan kudoksen kuolio (IHN) on luetteloitu komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2018/1629. Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/1882 mukaan tauti kuuluu c-kategoriaan.

Komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/689 58 artiklan mukaan jos tapaus vahvistetaan, toimivaltaisen viranomaisen on perustettava sopivan kokoinen rajoitusvyöhyke. Delegoidun asetuksen 60 artiklassa on säännökset rajoitusvyöhykettä koskevista siirroista. Rajoitusvyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin sovellettavat vähimmäisvaatimukset vahvistetaan liitteessä VI olevassa II osassa, 1 luvun 3 jakson 1a kohdan IHN:n osalta.

Asetuksen 2020/689 liitteen VI, osan II, 1 luvun, 3 jakson, kohdan 1c mukaan kun tartunnan saaneet pitopaikat on tyhjennetty ja niitä pidetään tyhjillään, rajoitusvyöhyke tai suojavyöhyke, jos se on perustettu, on muutettava valvontavyöhykkeeksi, kunnes saman asetuksen 2 jaksossa esitetty ohjelma on suoritettu loppuun.

Eläintautilain 27 § mukaan Ruokavirasto saa päätöksellään perustaa rajoitusvyöhykkeen b- tai c-luokan taudin esiintymispaikan ympärille sekä määrätä vyöhykkeellä noudatettavaksi eläintaudin leviämisen estämiseksi välttämättömiä eläinterveyssäännösten 65 artiklassa ja 32 artiklan nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja kieltoja, ehtoja, rajoituksia ja toimenpiteitä. Rajoitusvyöhykettä perustettaessa sekä vyöhykkeen rajoja määritettäessä on otettava huomioon eläinterveyssäännösten 64 artiklassa ja 32 artiklan nojalla annetuissa säännöksissä säädettyt seikat.

B- ja c-luokan eläintautien vastustamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (327/2021) 44 § 1 momentin mukaan IHN- taudin toteamisen jälkeen Ruokaviraston on eläintautilain 27 §:ssä ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/689 58 artiklassa tarkoitettuna toimenpiteenä päätöksellään perustettava rajoitusvyöhyke. Rajoitusvyöhykkeen perustamiseen ja peruuttamiseen sovelletaan, mitä asiasta säädetään komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/689 liitteen VI II osan 1 luvun 3 jaksossa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (327/2021) 44:n § 2 momentin mukaan Ruokaviraston on määrättävä noudatettavaksi 1 momentissa tarkoitettulla rajoitusvyöhykkeellä komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/689 58 artiklan 2 kohdassa ja 60 artiklassa säädettyjä kieltoja, ehtoja, rajoituksia ja toimenpiteitä. Ruokavirasto voi myös määrätä noudatettavaksi komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/689 58 artiklan 4 kohdassa säädettyjä kieltoja, ehtoja, rajoituksia ja toimenpiteitä, jos se on välttämätöntä taudin leviämisen estämiseksi.

Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/1882 liitettä on 14.6.2022 komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2022/925 muutettu siltä osin kuin on kyse vesieläinten luetteloiduista taudeista ja sellaisten lajien ja lajien ryhmien luettelosta, jotka aiheuttavat merkittävän riskin kyseisten luetteloitujen tautien leviämiseksi. Ruokaviraston päätöstä muutetaan vastaamaan muuttunutta EU-lainsäädäntöä. Kun luettelo alttiista ja levittämiskykyisistä lajeista muuttuu, muuttuu myös Ruokaviraston päätöksen toimenpiteiden soveltuminen lajeihin ja näin ollen toimijoita koskevat säännöt. EU-asetuksen muutos tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on 15.6.2022 julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, eli 5.7.2022.

Toimenpiteet rajoitusvyöhykkeellä ovat edelleen välttämättömiä todetun IHN- taudin torjumiseksi ja sen leviämisen estämiseksi.

Rajoitusvyöhykkeen kokoa ei tämän päätöksen yhteydessä ole muutettu. Rajoitusvyöhykkeen perustamisen yhteydessä sen rajoja määritettäessä Ruokavirasto on ottanut huomioon maantieteelliset, hallinnolliset, ekologiset ja epidemiologiset tekijät sekä valvontamahdollisuudet.

TIEDOKSIANTO

Tämän päätöksen tiedoksiantoon ei sovelleta, mitä hallintolain (434/2003) 9 ja 10 luvussa säädetään hallintopäätöksen tiedoksiannosta. Tämä päätös tulee voimaan välittömästi sen antamisen jälkeen.

Päätös julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa. Valvontaviranomaisten on asianmukaisesti ja riittävällä tavalla tiedotettava päätöksestä alueen ja vyöhykkeen sijaintikunnissa. Päätöksestä tiedotetaan lisäksi erikseen niitä pitopaikoista vastuussa olevia toimijoita, jotka ovat valvontaviranomaisen tiedossa ja joita päätös koskee.

SOVELLETUT LAINKOHDAT

Eläintautilaki (76/2021) 1, 3, 9, 19, 27–29 ja 100 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus b- ja c-luokan eläintautien vastustamisesta (327/2021) 1, 4 ja 44 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429 tarttuvista eläintaukeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") 32, 64–65, 68 artikla

Komission delegoitu asetus (EU) 2018/1629

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/1882

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/925 täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/1882 liitteen muuttamisesta

Komission delegoitu asetus (EU) 2020/689 58 ja 60, 62–64 artikla sekä liitteen VI II osa Hallintolaki (434/2003) 34 §

Komission delegoitu asetus (EU) 2020/990

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 7–8 ja 10 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta valittamalla Ahvenanmaan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, ellei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Helsingissä 5.7.2022

Pääjohtajan sijainen Matti Puolimatka

Osastonjohtajan sijainen Liisa Kaartinen

Lisätietoja päätöksestä antaa tarvittaessa ylitarkastaja Hanna Lounela puh. 050 406 0125 tai sähköpostitse (hanna.lounela@ruokavirasto.fi) tai lakimies Michael Nylund puh. 040 822 4826 tai sähköpostitse (michael.nylund@ruokavirasto.fi).

LIITTEET

- 1) Kartta rajoitusvyöhykkeestä
- 2) Luetteloidut lajit
- 3) Valitusosoitus

JAKELU

Maa- ja metsätalousministeriö

Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Ahvenanmaan ympäristö- ja terveysterviranomainen (ÅMHM)

Aluehallintovirastot

Föglön kunta

Lemlandin kunta

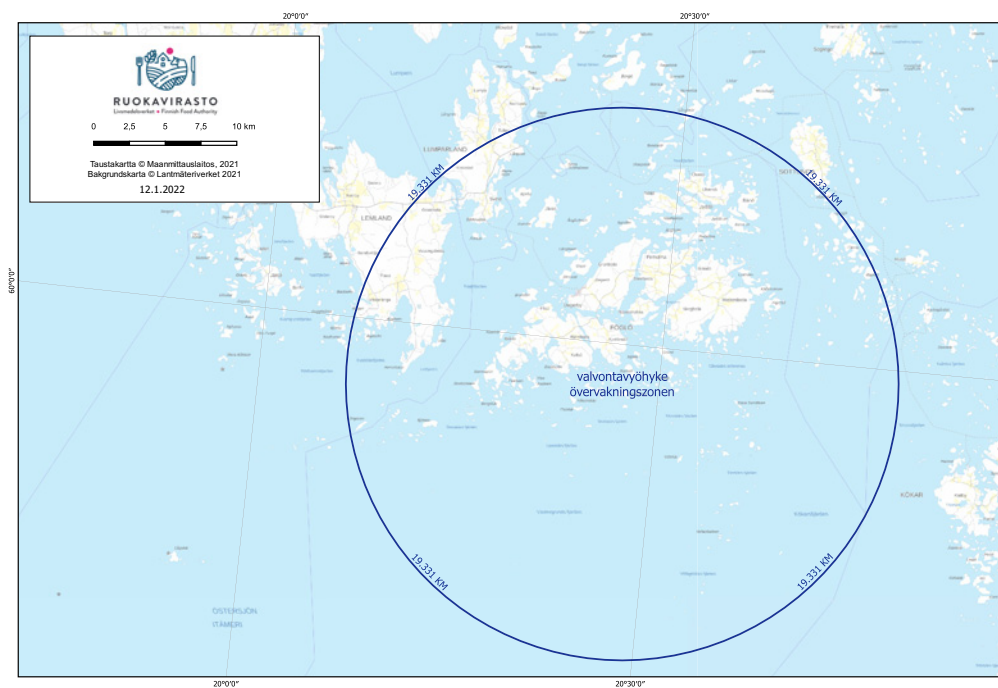
Lumparlandin kunta

Vårdön kunta

Sottungan kunta

Kökarin kunta

Rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevat kalojen pitopaikat

Liite 1 Kartta rajoitusvyöhykkeestä

Luetteloidut lajit	
IHN-taudille alttiit lajit	IHN-taudin levittäjälajit*
<i>Esox lucius, Onchorynchus clarkii, Oncorhynchus keta, Oncorhynchus kisutch, Oncorhynchus masou, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus nerka, Oncorhynchus tshawytscha, Salmo marmoratus, Salvelinus namaycush, Salmo salar, Salmo trutta, Salvelinus alpinus, Salvelinus fontinalis</i>	<i>Acipenser Baerii, Acipenser gueldenstaedtii, Acipenser ruthenus, Acipenser stellatus, Acipenser sturio, Ameiurus melas, Aristichthys nobilis, Astacus astacus, Carassius auratus, Carassius carassius, Clarias gariepinus, Cyprinus carpio, Gadus morhua, Hippoglossus hippoglossus, Hypophthalmichthys molitrix, Huso huso, Ictalurus punctatus, Ictalurus spp., Leuciscus spp., Melanogrammus aeglefinus, Platicthys flesus, Pacifastacus leniusculus, Procambarus clarkii, Pangasius pangasius, Rutilus rutilus, Sander lucioperca, Scardinius erythrophthalmus, Silurus glanis, Tinca tinca</i>

* IHN-taudin levittäjälajeihin kuuluvia vesieläimiä pidetään IHN-taudin tartunnanlevittäjinä, kun ne ovat peräisin a) vesiviljelytopaikasta, jossa pidetään IHN-taudille alttiita lajeja; tai b) luonnonympäristöstä, jossa ne ovat saattaneet altistua alttiille lajeille.

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla **Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen**. Valitus on tehtävä kirjallisesti.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaantipäivästä. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on luovutettu asianosaiselle tai tämän edustajalle tiedoksisaantipäivä ilmenee tiedoksiannosta laaditusta kirjallisesta todistuksesta.
- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene.
- Jos päätös on annettu tiedoksi muulle henkilölle kuin asianosaiselle tai tämän edustajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan asianosaisen saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Jos päätös on annettu asianosaisen suostumuksella tiedoksi sähköisenä viestinä sähköpostilla, katsotaan asianosaisen saaneen sen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valituskirjelmän liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa **Ahvenanmaan hallintotuomioistuimelle**. Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Oikeuslaitoksen internetsivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: <http://www.oikeus.fi>.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään 260 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Muutoksenhakija on maksun suorittamisesta vapaa, jos hallinto-oikeus muuttaa alemman viranomaisen päätöstä muutoksenhakijan eduksi. (Tuomioistuinmaksulaki 1455/2015 ja oikeusministeriön asetus 1383/2018)

Yhteystiedot

Ahvenanmaan hallintotuomioistuin

Postiosoite:	PL 31, 22101 Maarianhamina
Käyntiosoite:	Torikatu 16 A
Puhelinvaihe:	029 56 50250
Telefax:	029 56 50252
Sähköposti:	aland.fd@om.fi
Virka-aika	klo 8.00–16.15